Таким чином, знання сучасними фахівцями напрямів і тенденцій розвитку вітчизняного ресторанного господарства, зокрема його інфраструктури та класифікації закладів, видів і форм продовольчого, матеріально-технічного забезпечення дозволить у значній мірі поліпшити рівень організації виробничого процесу в закладах ресторанного господарства різних типів та класів. Також для ринку ресторанних послуг України вкрай важливим є перейняття європейського досвіду, що сприятиме в подальшому становленню високорозвиненого ресторанного господарства в нашій країні.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

- 1. Архіпов В. В. Організація ресторанного господарства: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури; Фірма «Інкос», 2007. 280 с.
- 2. Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу: міжнародний та національний досвід : колективна монографія / за заг. ред. А. Ю. Парфіненка. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 412 с.
- 3. Ткачова С. С. Основні тенденції розвитку ресторанного господарства в Україні. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: зб. наук. праць.* Харків: Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2008. Вип. 2, Ч. 2. С. 188–196.
- 4. Яковець Я. С. Мережа закладів ресторанного господарства України та її розміщення. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/ 123456789/11265/1/zbirnyk-tez-05-11-21-282-284.pdf (дата звернення 20.04.2023).

Yelyzaveta Zavadska, Liudmyla Roienko (Kyiv, Ukraine)

PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISRATION IN THE FIELD OF NATIONAL SECURITY AND SOCIAL DEVELOPMENT

The main aspects of public administration and administration in the field of national security and social development has been analysed in the article. The meaning of the concepts "public administration", "public administration in the context of national security", their main functions, requirements and factors that influence these processes have been explained in the given research. The main principles and mechanisms of insuring national security have been covered in the given research.

Keywords: public administration, national security, social development, management and administrative mechanisms, public management methods.

У статті проаналізовано основні аспекти державного управління та управління у сфері національної безпеки та соціального розвитку. У дослідженні роз'яснено зміст понять «публічне управління», «публічне управління в контексті національної безпеки», їх основні функції, вимоги та фактори, що впливають на ці процеси. Основні принципи та механізми забезпечення національної безпеки висвітлено в даному дослідженні.

Ключові слова: державне управління, національна безпека, соціальний розвиток, управління та адміністративні механізми, методи державного управління.

The issue of public administration and administration in the field of national security and social development is currently extremely important. First of all, let us explain what the term "public administration" means. It is the process of managing public resources and services by the government or other authorities. The main goal of public administration is to ensure the efficient and economical use of resources to achieve social, economic and political stability in the country. Administration, on the other hand, means taking the actions necessary to ensure the effective functioning of an organization, enterprise or institution [2, c. 10].

The aim of the given research is to analyze the issue of public administration and governance in the sphere of national security and community development.

National security is the protection of the vital interests of human beings and citizens, society and the state, national sovereignty, territorial integrity, democratic constitutional order and other national interests of Ukraine against actual and potential threats.

The concept of "public administration in the context of national security" is of primary importance. This is the process of decision-making and implementation that takes place taking into account the interests of society and the state. It involves the interaction of state bodies and the public, aimed at achieving common goals. One of the most important areas of public administration is the sphere of national security and social development.

National security is a set of measures aimed at protecting the state and its citizens from external and internal threats. Public development is the process of development of the economy, social sphere and infrastructure in order to improve the quality of life of the population and increase the standard of living. In modern conditions, public management and administration in the sphere of national security and social development is becoming an increasingly complex task. This is due to the growing number and complexity of the problems faced by the state. Their solution requires effective and well-organized management mechanisms based on the principles of openness, transparency, democracy and interaction between government agencies, the public and business structures.

In the context of national security and social development, public administration plays a key role in ensuring sustainable development of the state and preservation of its interests in the globalized world. One of the main functions of public administration in this sphere is the formation and implementation of strategic documents on national security and development that reflect the vision and goals of the state, its priorities and objectives. In order to successfully accomplish these tasks, it is necessary to have an appropriate level of qualification and professional competence of management personnel who are able to work under conditions of rapidly changing technology, economy and social requirements. An important aspect is the development and improvement of management and administrative mechanisms, which must be transparent, democratic and open to the general public. National security and social development are tasks of high importance for any country, so involving the public in the decision-making process is a necessary element of democratic governance [1, c. 31].

One of the most important factors in national security and community development is to ensure sustainability and stability in the state. To achieve these goals, state agencies must provide open and transparent public administration that allows citizens to actively participate in important decision-making and monitor the activities of the authorities. In addition, an important aspect is the development of an effective system of information collection and exchange between state structures, which allows a prompt response to challenges and threats to national security. It is also necessary to ensure a high level of interaction between government agencies and the public, as well as to promote international cooperation in this area. For example, international treaties and cooperation with other states can help reduce risks and threats to national security and contribute to the development of society as a whole.

Generally speaking, public management and administration of national security and community development are complex and important tasks for any country. Effective management of these processes requires competent and experienced personnel, the development and implementation of effective management and administration mechanisms, and ensuring the sustainability and stability of the state.

Since the state is a political institution, each of its functions is to some extent political in nature. The political function of the state is related to the exercise of political power. This function includes the definition of program and strategic goals and objectives of society development, ensuring the functioning of the political system, political stability, maintaining relations with political parties, socio-political organizations, etc. The cultural and educational function of the state is aimed at creating conditions for the satisfaction of the cultural and educational needs of citizens and the

formation of personality. It is implemented through state funding of cultural and educational institutions, legislative establishment of requirements for educational training, support for the development of the arts, etc. Ecological function consists of protection of environment, rational use of natural resources, formation of ecological culture. The main means of implementation of its functions by the state is the law. With the help of law the state regulates social relations and provides elementary order in society. Compliance with legal norms is controlled and ensured by special system of state law-enforcement bodies, which includes court, prosecutor's office, bodies of internal affairs, tax police, customs control, justice, security, etc. Legal, or rather, law-making and law-enforcement, function is one of the most important functions of the state. The development of the action plan for public administration in the field of national security of Ukraine deserves special attention [3, c. 131].

Public administration in the field of national security of Ukraine deserves special attention. The Action Plan was developed taking into account foreign experience in this field. But it should not be forgotten that Ukraine is a unique country with its own characteristics and peculiarities. It has its own characteristics and peculiarities. The experience of the administration in the field of national security has been studied by many researchers.

At the same time, the possibility of adaptation of foreign experience in public administration activities in the same time, the possibility of adapting foreign experience in the activities of public administration in the sphere of national security of the state remains poorly understood, which determines the relevance of foreign experience.

The relevance of adapting foreign experience in the activities of public administration in the sphere of state national security remains poorly understood, which determines the relevance of the development of this scientific problem.

It should be noted that the global security body is the UN Security Council, which consists of fifteen members.

The UN Security Council is composed of fifteen countries. According to the UN Charter, the primary responsibility for global security lies with the Security Council.

Under the UN Charter, the primary responsibility for the maintenance of international peace and security rests with the UN Security Council, which is composed of fifteen countries. In today's world, public management and administration in the area of national security and social development are critical tasks for any country. Innovative technologies and changes in the social and economic environment pose enormous challenges to government agencies, which can be solved only through effective public administration and management.

The success of the state depends on how effectively state agencies can solve the problems of national security and social development. To achieve this goal, it is important to create an enabling environment for public participation in decision-making, to develop strategies that take into account the interests of all stakeholders, and to introduce new technologies and management methods. It should be agreed that national security is achieved by integrating domestic and foreign policy issues, creating a state and non-state system of national security, using various means in its state policy to preserve sovereignty, physical integrity and territory, maintaining parity with other countries, etc. and involves balancing the interests of society, the state and its citizens [4, c. 234].

Thus, we can conclude that public management and administration is a key factor in ensuring national security and sustainable development of the country. Public authorities must work toward transparency and openness in the governance process, involve the public in decision-making, develop effective strategies, and use new technologies to achieve success in national security and community development. It is advisable to highlight the following main features of Ukraine's national security as an object of public administration: it is a systemic, multidimensional phenomenon; national security should always be considered in the context of the basic values of society, not only national interests; this object of public administration is one of the most important goals of the state and a prerequisite for achieving the goals and realizing the interests of the state and society.

REFERENCES

- 1. Бондаренко К. В. Публічне адміністрування національно-безпековою сферою в Україні: теоретико-правові та організаційні засади : монографія. Київ: Фенікс, 2019. 406 с.
  - 2. Ліпкан В. А. Національна безпека України: Навч. посібник. Київ: КНТ, 2009. 576 с.
- 3. Публічне управління та національна безпека: монографія / А. М. Михненко, Н. М. Грущинська, Ю. В. Нестеряк, Я. Ф. Жовнірчик, І. І. Дейнега, В. П. Приходько, М. Л. Ніжніков, Е. М. Макаренко, О. В. Поліщук, І. В. Чібісова; за ред. д-ра іст. наук, проф. А. М. Михненка і д-ра екон. наук, доц. Н. М. Грущинської. Київ: НАУ, 2019. 340 с
- 4. Публічне управління та адміністрування у сфері національної безпеки: (системні, політичні та економічні аспекти): словник-довідник / С. П. Завгородня, М. Г. Орел, Г. П. Ситник [уклад.] / за заг. ред. Д. В. Неліпи, Є. О. Романенка, Г. П. Ситника, Київ: Видавець Кравченко Я. О. 2020. 380 с.

Андрій Майко (Київ, Україна)

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ІНВЕСТИЦІЙ У СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В науковій статті розглянуто процеси формування, управління та використання людського капіталу на сучасних підприємствах.

Ключові слова: людський капітал, інвестиції, економічне зростання, фінансування, прибуток, капітал.

Для здійснення будь-якого виду діяльності підприємства необхідні певні ресурси. Для інвестиційної діяльності підприємства необхідні інвестиційні ресурси, формування і фінансування яких здійснюється за рахунок зовнішніх і внутрішніх джерел. Зовнішніми джерелами є: позикове фінансування та кредитування (довго- і короткострокові кредити, позики, лізинг тощо); державні та позабюджетні джерела. Внутрішні джерела: надходження інвестиційних ресурсів від власників підприємства (емісія акцій або збільшення паїв та кількості власників); власне фінансування за рахунок прибутку, амортизаційних відрахувань, коштів від ліквідації зайвих активів; залучені кошти, одержувані від продажу акцій, цільові внески, засновники підприємства [1].

Велику кількість класифікаційних підходів до встановлення джерел формування інвестиційних ресурсів можна звести до поданого у вітчизняному законодавстві. В законі України «Про інвестиційну діяльність» можна виділити такі джерела інвестиційних ресурсів: власні фінансові ресурси (прибуток, амортизаційні відрахування, повернення збитків щодо аварій, стихійного лиха, грошових накопичень та заощаджень фізичних та юридичних осіб та ін.); позикові фінансові кошти інвестора (облігаційні займи, банківські та бюджетні кредити); залучені фінансові кошти інвестора (кошти від продажу акцій, пайові та інші вклади фізичних та юридичних осіб); бюджетні інвестиційні асигнування (безкоштовно надане бюджетними органами цільове фінансування); безоплатні та благодійні вклади, пожертвування організацій, підприємств, громадян [2].

Джерелом інвестицій на рівні підприємства є: власні фінансові ресурси(прибуток після сплати податків, амортизаційні відрахування, заощадження трудового колективу, продаж частини активів та ін.); залучені фінансові ресурси (кошти від продажу інвестиційних цінних паперів, пайових та інших внесків фізичних та юридичних осіб, венчурний капітал); позичкові фінансові кошти (кредити банків і бюджетних організацій, випуск боргових цінних паперів); бюджетні асигнування.

З погляду інвестицій, які беруть участь у формуванні людського капіталу, то свого часу Г. Беккер застосував поняття загальних та спеціальних інвестицій, тому тепер розрізняють